

Sygn. akt I CSK 1592/22

POSTANOWIENIE

Dnia 27 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Łodko

w sprawie z wniosku E. M. i Z. M.

z udziałem S. M.

o rozgraniczenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 27 grudnia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców

od postanowienia Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 2 lipca 2021 r., sygn. akt II Ca 1393/20,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

E. M. i Z. M. wnieśli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Kielcach z 2 lipca 2021 r., zaskarżając je w punkcie II. Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparli się na przyczynach kasacyjnych z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Powołali się na wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego, dotyczącego wyjaśnienia kwestii kategorii i rodzaju dokumentów, które mogą być podstawą ustalenia stanu prawnego w rozumieniu art. 153 k.c. oraz w przypadku braku jednoznacznych dokumentów, określenia rodzaju środków dowodowych, na podstawie których dopuszczalne jest odtworzenie przebiegu granicy. Powołali się również na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej będącą wynikiem braku uwzględnienia przez Sąd *meriti* przy wydawaniu zaskarżonego rozstrzygnięcia środków dowodowych znajdujących się w aktach postępowania uwłaszczeniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Instytucja tzw. przedsądu służy selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu, w ramach którego, Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18).

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede

wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Analiza skargi kasacyjnej prowadzi do wniosku, że sformułowane przez skarżących zagadnienie tych wymogów nie spełnia. Skarżący nie wykazali, aby istniały wątpliwości ani możliwe do przyjęcia rozbieżne interpretacje prawne, wykraczające poza zwykłe wątpliwości interpretacyjne, które powstają w procesie decyzyjnym. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ograniczono do sformułowania samego zagadnienia prawnego. W takiej postaci stanowi ono wyłącznie polemikę z rozstrzygnięciem tej konkretnej sprawy, zamiast przedstawić problem środków dowodowych niezbędnych dla odtworzenia stanu prawnego nieruchomości w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi. W szczególności, że stwierdzenie stanu prawnego nieruchomości następuje na podstawie wyników postępowania dowodowego, w którym istotne znaczenie mają środki dowodowe w postaci dokumentów urzędowych i prywatnych, które mogą świadczyć o tym, czyją własnością jest określony grunt.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań – w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie z uwagi na kwalifikowany charakter naruszenia przepisów prawa. Zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* dla każdego prawnika, który bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (zob. postanowienie SN z 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały

charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom (zob. postanowienia SN: z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, i z 10 kwietnia 2018 r. I CSK 730/17). Przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie SN z 28 stycznia 2022 r., I CSK 947/22).

Argumentacja skarżących nie przekonuje, że Sąd Okręgowy naruszył prawo materialne i procesowe w sposób, który *prima facie* przekłada się na konieczność uchylenia lub zmiany zaskarżonego orzeczenia. Skarżący nie wykazali, że oparcie zaskarżonego rozstrzygnięcia na dowodach opisanych w jego uzasadnieniu, przy jednoczesnym nieuwzględnieniu środków dowodowych znajdujących się w aktach postępowania uwłaszczeniowego, było oczywiście błędne lub doprowadziło to tego, że zaskarżone postanowienie jest oczywiście nieprawidłowe. Ocena i stanowisko Sądu drugiej instancji mieści się w granicach przyznanej sądowi swobody decyzyjnej i nie oznacza, że zaskarżone postanowienie jest oczywiście sprzeczne z prawem w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Ubocznie wskazać należy, że podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 *in fine* k.p.c.). Oparcie przez skarżących skargi kasacyjnej na zarzucie dokonania przez Sąd drugiej instancji dowolnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (art. 233 k.p.c.) jest niedopuszczalne.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie znajdując również okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.